

Stichting West

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) heeft de minister van OCW op 3 juli 2024 geadviseerd Stichting West (hierna: West) een subsidiebedrag onder aanvullende voorwaarde toe te kennen. De minister heeft dit advies overgenomen. In zijn subsidiebeschikking van 17 september 2024 heeft hij de instelling verzocht een inhoudelijke toelichting te verstrekken op de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen het directieteam. Daarbij dient in het bijzonder aandacht te worden besteed aan de (gezags)relatie tussen de algemeen directeur en de onbetaalde adviseur/coördinator van de realisatie van de permanente huisvesting en de formele (financiële) bevoegdheden en begeleiding van de junior zakelijk directeur.

De raad heeft beoordeeld of de instelling aan deze voorwaarde heeft voldaan. Voor het overige handhaaft hij zijn beoordeling van 3 juli 2024.

Conclusie

De Raad voor Cultuur is van oordeel dat Stichting West met haar aangepaste plan formeel aan de gestelde voorwaarde heeft voldaan, maar dat een deel van de kritiek van de raad zo weinig expliciet is geadresseerd, dat bij hem niet alle twijfels over de governance-structuur bij West zijn weggenomen.

Beoordeling

In letterlijke zin heeft West aan de voorwaarde voldaan: de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen het directieteam zijn toegelicht. Er is, ook door het raadplegen van externe consultants, serieus werk gemaakt van het zo goed mogelijk beschrijven van de organisatiestructuur en het waarom daarvan.

De directie wordt in 2025 gevormd door de huidige algemeen directeur-bestuurder, een onbezoldigde adviseur huisvesting zonder officiële bevoegdheden (de huidige zakelijk leider) en een nieuwe, junior zakelijk leider. De algemeen directeur-bestuurder en de adviseur huisvesting zijn de oprichters van West en hebben een persoonlijke relatie. In de nieuwe constructie blijft de algemeen directeur-bestuurder eindverantwoordelijke, met gedelegeerde bevoegdheden voor de nieuwe zakelijk leider. In 2026 moet de nieuwe zakelijk leider (0,5 fte) zijn doorgegroeid naar zakelijk leider/deputy directeur (1 fte) en heeft de adviseur huisvesting, getuige het organogram, de directie verlaten. Wat zijn taak als adviseur na 2026 wordt - in de tekst staat dat hij betrokken is voor de hele periode 2025-2028 - wordt niet toegelicht. De junior zakelijk directeur wordt begeleid door de algemeen directeur-bestuurder en indien nodig een

externe persoon. Verder komen er halfjaarlijkse evaluatiemomenten met de raad van toezicht waarin de balans in beslissingsbevoegdheden tussen de algemeen directeur-bestuurder en de zakelijk leider onderwerp van gesprek zijn, evenals de zakelijke risico's.

Wat de raad mist in de verduidelijkingslag is een bewustzijn van de werking van informele machtsposities. Daar is sprake van bij West. Immers: een van de oprichters, tevens persoonlijk partner van de algemeen directeur-bestuurder, blijft aan als adviseur. Voor zover de raad weet is sociale veiligheid tot op heden geen issue geweest bij West, maar dat betekent niet dat West er niet alert op moet zijn.

Tussen de regels door leest de raad veel goede bedoelingen, maar hij mist een expliciete adressering van de gevoeligheden van de nieuwe constructie, waardoor hij twijfelt aan het begrip van good governance dat West heeft. De raad van toezicht zal alert zijn, wordt er geschreven, maar de raad van toezicht is vooral artistiek-inhoudelijk samengesteld en uiteindelijk is de algemeen directeur de leidinggevende van de zakelijk leider. Bovendien wordt de zakelijk leider wel, zoals de raad adviseerde, een fulltime positie gegund, maar pas na een jaar.

Het geheel maakt op de raad de indruk alsof West graag een jonge zakelijk leider klaarstoomt voor de toekomst, maar de huidige zakelijk leider de herhuisvesting wil laten afmaken. Hier valt iets voor te zeggen en het kan ook verklaren waarom er geen ervaren zakelijk leider wordt aangetrokken. West is in deze echter niet expliciet.

De raad vindt dat de instelling de onafhankelijke positie en gelijkwaardigheid van de nieuwe zakelijk leider verder moet borgen en zich zo rekenschap moet geven van het feit dat die persoon zich in principe in een kwetsbare positie bevindt. Hij adviseert dit aandachtspunt in de monitoring door zowel OCW als de raad mee te nemen.